

Μάθημα 25ο

Ἡ εὐλογία τοῦ χώρου, τοῦ χρόνου
καί τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ εὐλογία τοῦ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε.

Βρισκόμαστε στό 1ο κεφάλαιο, στόν στίχο 27.
«Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκό-
να Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποί-
ησεν αὐτούς. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ὁ Θεός, λέ-
γων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν
γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύ-
ων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ
πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς καὶ πάντων
τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.»

Καὶ συνεχίζουμε, παιδιά: «καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέ-
ρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποί-
ησε. καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἐβδόμην
καὶ ἡγίασεν αὐτήν»¹.

Δηλαδή: Καὶ ἔκανε ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπο, κατ' εἰ-
κόνα Θεοῦ τὸν ἔκανε, τούς ἔκανε ἄνδρα καὶ γυναῖκα.
Καὶ τούς εὐλόγησε ὁ Θεός, λέγοντάς τους: Νά αὐξάνε-
σθε καὶ νά πληθύνεσθε, νά γεμίσετε τὴ γῆ καὶ νά τήν

1. Γέν. 2, 2-3.

κατακτήσετε, καί νά εἴσαστε οἱ κύριοι, τά ἀφεντικά, πάνω στά ψάρια τῆς θαλάσσης, στά πουλιά τοῦ οὐρανοῦ, πάνω σ' ὅλα τά ζῶα καί σέ κάθε τί πού ὑπάρχει ἐπάνω στή γῆ πού ζεῖ καί κινεῖται. Καί σταμάτησε ὁ Θεός τήν ἡμέρα τήν ἐβδόμη ἀπό ὅλα τά ἔργα Του πού εἶχε κατασκευάσει. Καί εὐλόγησε ὁ Θεός τήν ἡμέρα τήν ἐβδόμη καί τήν ἀγίασε.

Πέρυσι εἶχαμε ἀναλύσει τήν φράση «ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπον, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς».² Ἐκεῖνο πού σήμερα βλέπουμε νά ὑπάρχει σάν μιὰ κεντρική ιδέα εἶναι ὅτι ὁ Θεός εὐλογεῖ· εὐλογεῖ τόν ἄνδρα καί τήν γυναῖκα, εὐλογεῖ τοὺς ἀνθρώπους. Λίγο πιό πάνω, στήν χριστιανική Κοσμολογία, εἶδαμε νά εὐλογεῖ ὅλα τά κτίσματα πού ἔκανε· τώρα, λίγο πιό κάτω, βλέπουμε νά εὐλογεῖ καί τήν ἐβδόμη ἡμέρα.³

Παρατηροῦμε λοιπόν ἐδῶ ὅτι ὁ Θεός, ὅταν δημιουργεῖ, ἔχει δύο ἐνέργειες· ἡ μιὰ εἶναι ἡ δημιουργία καθεαυτὴν καί ἡ ἄλλη εἶναι ἡ εὐλογία τῆς δημιουργίας. Καί ἐδῶ πρῶτα εὐλογεῖ ὁ Θεός τήν ἄλογη κτίση, δηλαδή τήν κτίση πού δέν ἔχει λογική, ὅπως εἶναι τά ζῶα καί τά φυτά, κατόπιν εὐλογεῖ τόν ἄνθρωπο, καί τέλος εὐλογεῖ καί τόν χρόνο. Ἄν λογαριάσετε τήν ἄλο-

2. Βλ. Ἡ Γένεσις, τόμος Β', Μαθήματα 13ο, 14ο καί 15ο, ἐκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Κομνηνείου, Στόμιον Λαρίσης 2018.

3. Βλ. Γέν. 1, 22. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Αὕτη ἐστὶν ἡ εὐλογία, τὸ εἰς πλῆθος αὐτὰ ἐπιδοῦναι. Ἐπειδὴ γὰρ ἐμψυχὰ ἦν τὰ ζῶα τὰ δημιουργηθέντα, ἐβούλετο δὲ διηνεκῇ τούτων εἶναι τὴν σύστασιν· διὰ τοῦτο ἐπήγαγε· Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεός. Τὸ γὰρ ῥῆμα ἐκεῖνο μέχρι τοῦ παρόντος ταῦτα συγκρατεῖ· καὶ τοσοῦτον μῆκος χρόνου παρέδραμε, καὶ οὐδὲ ἓν τούτων γένος ἡλαττώθη.» (Εἰς τὴν Γένεσιν Ὁμιλία, Ζ', PG 53, 66). Πρβλ. Ἡ Γένεσις, τόμος Α', ἐκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Κομνηνείου, Στόμιον Λαρίσης 2017.

γη κτίση ὡς χῶρο, τότε θά λέγαμε ὅτι ὁ Θεός εὐλογεῖ τόν χῶρο, τόν χρόνο καί τόν ἄνθρωπο. Ἐπειδή δέ ὅλα συμπεριλαμβάνονται μέσα στόν χῶρο καί στόν χρόνο, τότε θά λέγαμε ὅτι εὐλογεῖ τά πάντα, εὐλογεῖ ὁλόκληρη τή Δημιουργία Του. Καί ἐπειδή ὁ ἄνθρωπος εἶναι μέσα σ' αὐτόν τόν χωροχρόνο, εὐλογεῖ ἰδιαίτερος ὄχι μόνο τόν χωροχρόνο πού βρίσκεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλά εὐλογεῖ καί τόν ἴδιο τόν ἄνθρωπο, καί μάλιστα μέ μιὰ ξεχωριστή εὐλογία.

Τί εἶναι ἡ εὐλογία; Λέει: «καί εὐλόγησεν αὐτούς ὁ Θεός». Τί σημαίνει εὐλόγησε ὁ Θεός; Τί εἶναι αὕτη ἡ εὐλογία;

Ἡ εὐλογία, παιδιά, εἶναι ἡ κατάφαση τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ θέληση τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ εὐνοια τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ εὐδοκία τοῦ Θεοῦ, εἶναι τό θέλω τοῦ Θεοῦ.

Τί λέτε, παιδιά; θά μπορούσε ὁ Θεός νά κάνει τήν Δημιουργία, καί νά μὴν τήν εὐλογήσει;

Ναί, θά μπορούσε νά τό κάνει αὐτό. Νά πεῖ: Ἔκανα τή Δημιουργία· τώρα δέν μοῦ ἀρέσει, καί τήν καταστρέφω, δηλαδή δέν τήν εὐλογῶ· δέν ὑπάρχει σ' αὐτό πού ἔφτιαξα ἡ κατάφαση, ἡ θέλησή μου. Μᾶς συμβαίνει σέ ὅλους μας αὐτό· κατασκευάζουμε κάτι, δέν μᾶς ἀρέσει, καί τό χαλαῖμε.

Συνεπῶς ἡ Δημιουργία ὁλόκληρη, χωρίς τήν κατάφαση τοῦ Θεοῦ, δηλαδή χωρίς τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, θά εἶχε καταστραφεῖ· δέν θά μπορούσε νά σταθεῖ· πολύ δέ παραπάνω ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος.⁴

Ἐδῶ ἴσως νά σᾶς γεννηθεῖ ἡ ἀπορία: Ἀφοῦ τίποτα δέν μπορεῖ νά σταθεῖ χωρίς τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ,

4. Βλ. Σοφ. Σολ. 11, 24-26 καί Κολ. 1, 17. Πρβλ. Β' Πέτρ. 3, 5.

τότε ὁ διάβολος, ὅπως καί ὁ ἁμαρτωλός καί ὁ ἀσεβής ἄνθρωπος, πῶς μποροῦν νά στέκονται; Μήπως καί αὐτοί ἔχουν τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ;

Σᾶς ἀπαντῶ. Δέν ὑπάρχει εὐλογία τοῦ Θεοῦ στόν διάβολο, οὔτε φυσικά στόν ἁμαρτωλό ἄνθρωπο, ἀλλά ἐδῶ ἔχουμε τό κατά παραχώρησιν θέλημα τοῦ Θεοῦ νά ὑπάρχουν. Εἶναι καταπληκτικό!

Ὁ Θεός θέλει νά ὑπάρχει ὁ διάβολος. Βέβαια, ὁ Θεός δέν τόν ἔκανε ἐξ ἀρχῆς διάβολο· τόν ἔκανε ἀγαθό ἄγγελο· αὐτός ὅμως, μέ τήν προαίρεσή του, μέ τήν ἐλεύθερη βούλησή του, ἔχει ἁμαρτήσει καί ἔγινε διάβολος. Ὁ Θεός δέν τόν ξαναγυρίζει στό μηδέν, διότι θέλει νά ὑπάρχει ὁ διάβολος, ἄν καί δέν τοῦ εἶναι ἐπιθυμητός.

Συνεπῶς αὐτό τό θέλω τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι κατ' ἐνδοκίαν, δέν εἶναι ἀπό κατάφαση, ἀλλά τό παραχωρεῖ ὁ Θεός νά ὑπάρχει γιά κάποιον λόγο.⁵

Θυμίζει ἐκεῖνο τό φοβερό πού λέει ὁ πατήρ Ἰουστίνος Πόποβιτς, ὅτι οἱ ἄνθρωποι καταδίκασαν τόν Θεό σέ θάνατο, ἀλλά ὁ Θεός καταδίκασε τοὺς ἀνθρώπους σέ ἀθανασία!... δηλαδή τοὺς καταδικάζει νά μὴν πεθαίνουν!...⁶

Τώρα, σάν ἄνθρωπος πού εἶσαι στή γῆ αὐτή, μπορεῖς νά πεῖς δέν μ' ἀρέσει ἡ ζωή, καί αὐτοκτονῶ. Δέν ἔχεις βέβαια δικαίωμα νά τό λές αὐτό, ἀλλά, τέλος πάντων, λές πῶς μπορεῖς νά αὐτοκτονήσεις. Ξέρεις ὅμως τί θά πεῖ νά βρεθεῖς ὡς ψυχὴ ἐκεῖ πού θά βρεθεῖς,

5. Βλ. Μ. Ἀθανασίου, *Περὶ τῆς Θεοῦ προνοίας*, PG 28, 1400D.

6. Βλ. π. Ἰουστίνου Πόποβιτς, *Ἀνθρωπος καί Θεάνθρωπος*, ἐκδ. Ἀστήρ, Ἀθήναι 1969, σ. 40.

καί μετά τήν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν, μέ τό πλήρες σῶμα σου, νά θέλεις νά πεθάνεις, νά θέλεις νά γίνεις μηδέν, καί νά μήν μπορεῖς;... Εἶναι φοβερό! Αὐτό σημαίνει καταδίκασε ὁ Θεός καί τόν διάβολο καί τούς ἀσεβεῖς στήν ἀθανασία· τούς καταδίκασε νά μήν μποροῦν νά πεθάνουν. Ἀλλά αὐτό εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ ὅχι τό κατ' εὐδοκίαν, ἀλλά τό κατὰ παραχώρησιν, δηλαδή τό παραχωρεῖ αὐτό ὁ Θεός, τό ἐπιτρέπει.

Ἐκεῖνο πού θά ἤθελα νά καταλάβετε εἶναι ὅτι χωρίς τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ τίποτα δέν στέκεται μέσα σ' ὁλόκληρη τή Δημιουργία! Τίποτε ἀπολύτως!

Λέει πολύ ὠραῖα ὁ 103ος Ψαλμός: «ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται· ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσι καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν». Ὅταν Ἐσύ γυρίσεις τό πρόσωπό Σου, ὅλα τά κτίσματα θά ταραχθοῦν· ὅταν θά τούς πάρεις τήν πνοή τους, θά χαθοῦν καί θά γυρίσουν πίσω στό χῶμα. Ἀντιθέτως, «ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμα σου, καὶ κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος». Ὅταν θά στείλεις τό Πνεῦμα Σου τό Ἅγιο, θά δημιουργηθοῦν, καί θά κάνουν τό πρόσωπο τῆς γῆς καινούργιο· ὅταν θά ἀνοίξεις τό χέρι Σου, τά σύμπαντα, ὅλα, θά γεμίσουν ἀπό τίς εὐλογίες Σου, ἀπό τά ἀγαθὰ Σου.

Ὡστε βλέπει κανεῖς, παιδιά, ὅτι ἡ εὐλογία εἶναι ἕνα στοιχεῖο τελειῶς ἀπαραίτητο, ἀφοῦ ἐδῶ εὐλογεῖ ὁ Θεός τήν κτίσι, τόν χρόνο καί τόν ἄνθρωπο, προκειμένου ὅλα αὐτά νά εὐοδωθοῦν.

Πρὶν προχωρήσω στό θέμα τῆς εὐλογίας καί στό περιεχόμενό της, θά ἤθελα νά σᾶς κάνω ἓνα ἐρώτημα:

Γιά ὅ,τι κάνουμε ἐμεῖς, παιδιά, ἔχουμε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ; Ἀποφασίζουμε νά μάθουμε γράμματα, νά πραγματοποιήσουμε ἕνα ταξίδι, νά ἀγοράσουμε ἕνα ἀντικείμενο, νά διεκπεραιώσουμε μία ὑπόθεση· ἔχουμε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ γι' αὐτό πού κάνουμε; Ζητᾶμε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ;

Ἄν μέ ρωτήσετε, καί πῶς μπορούμε νά ζητήσουμε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ; θά σᾶς ἀπαντήσω. Κατ' ἀρχάς αὐτό πού θά ζητήσουμε θά γίνει ἀντικείμενο τῆς προσευχῆς μας. Θά ποῦμε ἀπλᾶ στήν προσευχή μας: *Κύριε, ἔχω σκοπό νά κάνω ἕνα ταξίδι. Αὐτό τό ταξίδι τό εὐδοκῶνεις; τό εὐλογεῖς; τό θέλεις; Ἐάν Ἐσύ τό θέλεις, –προσέξτε– καί ἐφόσον εἶναι κάτω ἀπό τό θέλημα τῆς εὐδοκίας Σου, τῆς εὐνοίας Σου, τότε νά τό ἐπιτρέψεις νά γίνει. Ἐάν, ἀντιθέτως, δέν τό θέλεις, τότε ἐμπόδισέ το· νά μή γίνει.*

Ποιό θά εἶναι τό ἀποτέλεσμα; Νά εἴσαστε σίγουροι ὅτι θά πάρετε τήν ἀπάντηση.

Ἄν ὅμως πεῖτε, *Θεέ μου, ἐγώ θέλω νά γίνει αὐτό, γιατί τό θέλω ἐγώ, τότε –ἀκοῦστε– πιθανῶς νά τό ἐπιτρέψει ὁ Θεός, νά τό δώσει. Θέλεις νά πᾶς ταξίδι; ἐπιμένεις; Λοιπόν, πηγαινέ. Πηγαινέ!*

Θυμηθεῖτε τόν ἄσωτο νιό τῆς παραβολῆς. Τί εἶπε; «*Πάτερ, δός μοι τό ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας*»⁷. πατέρα, δῶσε μου τό μερίδιο τῆς περιουσίας πού μοῦ ἀνήκει. *Πάρ' το, παιδί μου. Ἀκοῦστε: Πάρ' το!... Φοβερή αὐτή ἡ ἐλευθερία τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο... φοβερή! Τρομάζει ὁ ἄνθρωπος, ὅταν δεῖ ὡς ποιόν βαθμό φτάνει ἡ ἐλευθερία πού τοῦ δίνει ὁ Θεός!*

7. Λουκᾶ 15, 12.

Θέλεις ταξίδι; πήγαινε· σοῦ τό δίνω. Ἀλλά ἐγώ δέν τό θέλω τό ταξίδι αὐτό· συνεπῶς, δέν θά ἔχεις τό θέλημα τῆς εὐδοκίας μου, ἀλλά θά ἔχεις τό θέλημα τῆς παραχωρήσεώς μου. Δηλαδή· ἂν σοῦ τύχει κανένα ἀτύχημα στόν δρόμο, νά τό ξέρεις, εἶναι γιατί ἐγώ δέν θά σ' ἔχω εὐλογήσει, δέν θά σ' ἔχω προστατέψει. Ἡ-θελες μόνος σου νά τό κάνεις· κάν' το· ἀλλά θά εἶναι χωρίς τή δική μου τήν εὐλογία.

Δέν εἶναι φοβερό;... Γι' αὐτό λοιπόν, παιδιά, πρέπει νά ζητᾶμε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ γιά ὅλα.

Ἀκόμη πρέπει νά σᾶς πῶ ὅτι μπορούμε νά ζητᾶμε τήν εὐλογία καί ἀπό ἀνθρώπους, ὅπως εἶναι οἱ γονεῖς μας, ὅπως εἶναι οἱ διδάσκαλοί μας. Ξέρετε, παρακαλῶ, ὅτι ὁ δάσκαλος ἢ ὁ καθηγητής –μέ τήν εὐρεῖα ἔννοια– τό ξέρετε ὅτι εἶναι ἕνα πάρα πολύ σπουδαῖο πρόσωπο;

Ἔχετε προσέξει ὅτι στίς μνημονεύσεις, ὅταν κά-νουμε Μεγάλο ἢ Μικρό Ἀπόδειπνο καί ἔχουμε ἱερέα, λέμε «τούς γονεῖς ἡμῶν καί διδασκάλους»; Ἀκοῦστε: μνημονεύουμε «τούς γονεῖς ἡμῶν καί διδασκάλους»!... Τό ὅτι βάζουμε τούς γονεῖς, ἐντάξει, τό καταλαβαίνου-με· γιατί ὅμως δέν βάζουμε τούς γονεῖς ἡμῶν καί τούς ἀρτοποιούς μας... τούς μπακάληδες, τούς γεωργούς, τούς γιατρούς, τούς ἀξιωματικούς...; Δέν λέμε τίποτα ἀπό ὅλα αὐτά· λέμε μόνο «τούς γονεῖς ἡμῶν καί διδα-σκάλους»!

Ξέρετε τί ἔλεγε ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, πού ἦταν καί εἰδωολάτρης; –δεῖτε τώρα ποιό εἶναι τό κλειδί τῆς ἀπαντήσεως: Τό ζῆν, τό νά ζῶ δηλαδή, τό ὀφείλω στόν πατέρα μου, τόν Φίλιππο, καί στή μάνα μου Ὀλυμπιά-δα· τό εὖ ζῆν ὅμως, τό νά ζῶ καλά, σωστά, τό ὀφείλω

σόν διδάσκαλό μου, τόν Ἀριστοτέλη.⁸ Ὡστε λοιπόν ὁ δάσκαλος, μέ τήν εὐρεῖα πάντα ἔννοια, εἶναι αὐτός πού στέκεται πλάι στούς γονεῖς.

Γι' αὐτόν τόν λόγο μνημονεύουμε τούς δασκάλους, παιδιά. Γι' αὐτό ἡ κατάρα τοῦ δασκάλου εἶναι δίπλα στήν κατάρα τοῦ γονιοῦ. Ἡ εὐλογία τοῦ δασκάλου καί ἡ εὐχή του εἶναι δίπλα στήν εὐλογία καί τήν εὐχή τοῦ γονιοῦ. Εἶναι σπουδαῖο αὐτό· ἔτσι;

Καί τόν πνευματικό μας μποροῦμε νά ρωτήσουμε, καί γενικά ἕναν ἱερέα. Αὐτά εἶναι τά πρόσωπα ἀπό τά ὁποῖα μποροῦμε νά πάρουμε εὐλογία. Θά πεῖτε σόν πνευματικό σας: *Πάτερ μου, ἔχω τήν εὐλογία νά κάνω αὐτό;* Εἶναι ὄργανο τοῦ Θεοῦ ὁ ἱερέας, φωτίζεται τήν ὥρα ἐκείνη ἀπό τόν Θεό ἄν πρέπει νά τό κάνετε ἤ ὄχι. Μήν τόν ἐκβιάσετε νά γίνει ὅπωςδήποτε αὐτό πού θέλετε, ἐκτός κι ἄν τοῦ ἐξηγήσετε κάποια πράγματα, γιατί διαφορετικά δέν γίνεται τίποτα.

Ἔτσι, ἀντιλαμβανόμαστε ὅτι πρέπει νά παίρνουμε ὅπωςδήποτε αὐτήν τήν εὐλογία.

Θυμηθεῖτε ἐκείνη τήν συγκινητική ἱστορία τοῦ Ἰακώβ. Ὅταν ἐπέστρεφε ἀπό τή γῆ Χαράν στή γῆ Χαναάν, πρίν μπεῖ σ' αὐτήν, εἶδε ἕνα ὄραμα· εἶδε ὅτι πάλευε μ' ἕναν ἄνθρωπο· ἦταν ὁ Θεός! εἶχε ὅμως τήν αἴσθηση πώς πάλευε μέ ἕναν ἄνθρωπο. Καί ὅπως τόν εἶχε πιᾶσει ὁ Ἰακώβ αὐτόν τόν ἄνθρωπο, δηλαδή τόν Θεό, δέν τόν ἄφηγε νά φύγει. Ὅλη νύχτα πάλευε μαζί του!

Ξημερώνοντας, ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος τοῦ λέει: *Ἀφυσέ με νά φύγω· καί τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Ἰακώβ: Δέν θά σέ*

8. Βλ. Δημητρίου Νικ. Δαρβάρεως, *Χρηστομάθεια Ἀπλοελληνική*, Βιέννη 1838, σ. 140.

ἀφήσω, ἐάν δέν μέ εὐλογήσεις· «οὐ μὴ σέ ἀποστείλω, ἐάν μὴ εὐλογήσης με». «καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ», καὶ τὴν ἴδια στιγμή τοῦ εἶπε ὅτι δέν θά λέγεται πιά Ἰακώβ, ἀλλὰ Ἰσραήλ, καὶ Ἰσραήλ σημαίνει εὐλογημένος.⁹

Ὡστε δέν Τόν ἄφηνε νά φύγει. Εἶδατε;... Τόν εἶχε πιάσει!... Ἀγαπάει ὁ Θεός, ξέρετε, νά συλλαμβάνεται καὶ νά νικιέται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ἀπὸ τὴν ἐπιμονή τοῦ ἀνθρώπου!... Θέλει ὁ Θεός νά Τοῦ ζητᾷ ὁ ἄνθρωπος ἐπίμονα τὴν εὐλογία Του! Εἶναι μεγάλο πράγμα αὐτό, εἶναι πολύ συγκινητικό! Καί, ξέρετε, σέ μερικές περιπτώσεις ὁ Θεός προσποιεῖται ὅτι δέν δίνει στὸν ἄνθρωπο αὐτό πού Τοῦ ζητάει, ὅτι κάνει –ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ ἡ ἔκφραση, ἀλλὰ θέλω νά τό κάνω ζωντανό– κάνει τὰ νάζια Του!...¹⁰

Θυμηθεῖτε ἐκείνη τὴν περίπτωση, πού δύο Μαθητές, πορευόμενοι πρὸς Ἑμμαούς, περπατοῦν μαζί μέ τὸν ἀναστημένο Χριστό καὶ Τοῦ λένε νά ἔρθει στό σπίτι τους, ἀλλὰ Ἐκεῖνος δέν θέλει. Βάζει μιὰ λεξούλα ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς καὶ λέει: «καὶ παρεβιάσαντο αὐτόν»¹¹. Τὸν παραβίασαν! Αὐτό σημαίνει ὅτι Τὸν πῆραν στό σπίτι τους μέ τό ζόρι!... Λέτε νά μὴν ἤθελε ὁ Χριστός νά πάει στό σπίτι τους; Μά γι' αὐτούς εἶχε ἐμφανιστεῖ.

Βλέπετε;... Θά τό ξαναπῶ: κάνει τὰ νάζια Του ὁ Χριστός! δηλαδή θέλει νά Τὸν παρακαλέσεις· τό ἀγαπάει πολύ αὐτό. Καί τότε δίνει πλούσια, πλουσιότητα

9. Βλ. Γέν. 32, 22-32.

10. Βλ. Λουκᾶ 18, 1-8. Πρβλ. Ψαλμ. 54, 18. Σ. Σειρ. 7, 10. 35, 17-18. Ἰωήλ 1, 14. Ματθ. 7, 7. Λουκᾶ 11, 5-10. κ.ά.

11. Βλ. Λουκᾶ 24, 13-35.

τήν εὐλογία Του.¹²

Πάντως, παιδιά, ἂν τὰ ἔργα μας δέν ἔχουν τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, δέν προκόβουμε. Μήν τό ξεχνᾶτε.

Λέει ὁ 126ος Ψαλμός: «*Ἐὰν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες*». Ἐάν ὁ Θεός δέν οἰκοδομήσῃ οἶκον –οἶκος εἶναι καί τό σπίτι, εἶναι καί ἡ οἰκογένεια–, μάταια κοπιᾶζουν ἐκεῖνοι πού κτίζουν· μάταια ἐκεῖνοι πού παντρεύονται γιά νά φτιάξουν σπιτικό! Μάταια! «*Ἐὰν μὴ Κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων*». Ἐάν ὁ Κύριος δέν φυλάξῃ τήν πόλη, μάταια ἀγρύπνησε ὁ φύλακας. Ἐάν ὁ Κύριος δέν φυλάξῃ τήν πόλη σου –καί σκοπιές νά βάλεις, καί ραντάρ νά βάλεις, καί κανόνια νά βάλεις... ὁλόκληρο ὄπλοστάσιο νά ἔχεις!–, ἡ πόλη σου δέν θά φυλαχθεῖ. Ἄν ὁ Θεός δέν φυλάξῃ τήν πατρίδα σου, δέν θά σέ προστατεύει τίποτα. Ἐάν ὁ Θεός δέν εὐλογῇ, δέν θά ἔχεις τίποτα!¹³

Καταλαβαίνετε λοιπόν πόσο σπουδαία εἶναι αὕτη ἡ εὐλογία!

Καί ἀνανεώνεται αὕτη ἡ εὐλογία· σημειῶστε το. Ἀρχικά ὁ Θεός εὐλόγησε τόν Ἀδάμ καί τήν Εὕα στόν Παράδεισο· ἀκολούθησε ἡ πτώση τους. Μετά ἔγινε ὁ κατακλυσμός· καί ὅταν ὁ Νῶε μέ τὰ παιδιά του καί τίς γυναῖκες τους σώθηκαν, τοὺς εὐλογεῖ πάλι ὁ Θεός.

Καί λέει ἐκεῖ τό ἱερό κείμενο: «*Καί εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὸν Νῶε καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς*»¹⁴. γίνεται δηλαδή ἀνανέω-

12. Βλ. Ἰώβ 42,12. Ματθ. 15,21-28. Μᾶρκ. 7,24-30. Λουκᾶ 18,1-8.

13. Βλ. Ἠσ. 1, 19-20. Ψαλμ. 1, 1-3.

14. Γέν. 9, 1.

ση τῆς εὐλογίας.

Ὅπως σᾶς εἶπα λοιπόν, ἡ εὐλογία εἶναι σπουδαία.

Θυμᾶμαι, παιδιά, ὅταν ἤμουν μικρός, δέν πήγαινα σχολεῖο, ἂν δέν ἔπαιρνα τήν εὐλογία τῆς μητέρας μου. Θυμᾶμαι ἕνα περιστατικό –τό θυμᾶμαι πολύ καλά· δέν θά τό ξεχάσω– πού συνέβη ὅταν ἤμουν σέ μικρή τάξη τοῦ Δημοτικοῦ· στήν Γ΄ Δημοτικοῦ πρέπει νά ἤμουν, κάπου ἐκεῖ. Κάτι εἶχα κάνει στή μητέρα μου, τήν εἶχα στενοχωρήσει, κάτι, δέν θυμᾶμαι τί, καί φεύγοντας τῆς λέω: Δῶσ' μου τήν εὐχή σου, τήν εὐλογία σου, νά φύγω, νά πάω στό σχολεῖο. Ἐκείνη ὅμως μοῦ λέει: Δέν σοῦ τή δίνω!... διότι τήν εἶχα στενοχωρήσει. Δέν θυμᾶμαι ἀκριβῶς τί συνέβη· τό μόνο πού θυμᾶμαι εἶναι ὅτι μοῦ ἔλεγε: Δέν σοῦ δίνω τήν εὐχή μου καί τήν εὐλογία μου. Ἐγώ νά ἐπιμένω: Δῶσ' μου τήν εὐχή σου· ἀλλιῶς δέν φεύγω!... Φύγε, μοῦ ἔλεγε ἐκείνη, δέν σοῦ δίνω τήν εὐχή μου!... Τό ἔκανε ἐπίτηδες, ἐννοεῖται, γιά νά μέ παιδαγωγήσει· ἔκανε ὅ,τι κάνει καί ὁ Θεός στούς ἀνθρώπους. Ἐγώ νά κλαίω, νά ὀδύρομαι, νά χτυπιέμαι κάτω, νά τῆς λέω: Δέν θά πάω στό σχολεῖο, ἂν δέν μοῦ δώσεις τήν εὐχή σου!...

Τό θυμᾶμαι αὐτό πραγματικά πολύ ἔντονα, καί αἰσθάνομαι μέσα μου κάτι διαφορετικό, κάτι ἄλλο!

Εἶναι πολύ σπουδαῖο αὐτό, παιδιά.¹⁵

Νά παίρνουμε λοιπόν τήν εὐλογία ἀπό τά πρόσωπα πού σᾶς εἶπα, πού εἶναι βέβαια ἀπό προσώπου τοῦ Θεοῦ, γιατί στήν πραγματικότητα τήν εὐλογία τή δίνει μόνο ὁ Θεός.¹⁶

15. Βλ. Σ. Σειρ. 3,8-9. Ἑξοδ. 20,12. Δευτ. 5,16. Μᾶρκ. 7,10. 10,19. Λουκᾶ 18, 20. Ἐφεσ. 6, 2.

16. Βλ. Ψαλ. 127, 5.

Πρέπει νά σᾶς πῶ ὅτι χαίρομαι ἰδιαίτερος πού πολλές κοπέλες ἀπό σᾶς, ὅταν πρόκειται νά γράψετε ἐξετάσεις ἢ νά πραγματοποιήσετε ὁποιαδήποτε ὑπόθεσή σας, τηλεφωνεῖτε στό Μοναστήρι, ἢ μέ βλέπετε, ἂν εἶμαι κοντά σας, καί μοῦ λέτε: *Πάτερ, ἀρχίζουν οἱ ἐξετάσεις μας· δώστε μας τήν εὐλογία σας*. Ὑπάρχουν φοιτητές καί φοιτήτριες πού τηλεφωνοῦν ἀπό Θεσσαλονίκη, ἀπό Ἀθήνα, ὅτι τήν τάδε ἡμέρα γράφουν κάποιο μάθημα, παρακαλώντας μας νά εὐχηθοῦμε. Ἐγώ τό σημειώνω, σημειώνω καί τό μάθημα καί τήν ὥρα, καί εὐχόμαστε καί παρακαλοῦμε τόν Θεό. Τοῦτο μόνο σᾶς λέω, ἀλήθεια· βλέπει κανεῖς ὅτι ἐπειδή παίρνουν τήν εὐλογία ἔχουν καί εὐλογημένα ἀποτελέσματα.

Βέβαια, πολλές φορές μπορεῖ ὁ Θεός νά μή θέλει κάτι, καί, παρότι δεχθήκαμε τήν εὐλογία, νά μήν πάρουμε ἐκεῖνο πού θέλαμε. Αὐτό γίνεται ἐπειδή ἔτσι τό θέλει ὁ Θεός. Ἀλλά σᾶς λέω ὅτι σέ κάθε περίπτωση βλέπουμε τά ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς εὐλογίας.¹⁷

Ἀλλά ἄς συνεχίσουμε.

Ὅταν ὁ Θεός, παιδιά, εὐλόγησε τοὺς πρωτοπλάστους, εἶπε: *«αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς»*¹⁸.

Παρατηροῦμε ἐδῶ ὅτι ὑπάρχουν τέσσερα ρήματα μέ ξεχωριστή σημασία: *«αὐξάνεσθε», «πληθύνεσθε», «πληρώσατε» καὶ «κατακυριεύσατε»*. Ἐξυπακούεται ἡ εὐλογία, διότι ἐδῶ τώρα τό *«εὐλόγησεν»* ἀναλύεται σ' αὐτά τά τέσσερα ρήματα, τά ὁποῖα ὅπωςδήποτε ἔχουν μία διαφοροποίηση. Ἄς τά δοῦμε λοιπόν ἀναλυτικά.

17. Βλ. Γέρ. Παΐσιου Ἀγορείτου Λόγοι, τόμ. Δ', Ἱερ. Ἡουχαστήριον Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, Σουρωτή, σσ. 189-200.

18. Γέν. 1, 28.

Καί πρῶτα τό «αὐξάνεσθε». Τί σημαίνει «αὐξάνεσθε»;

Παίρνουν λοιπόν τήν εὐλογία οἱ πρωτόπλαστοι, καί δι' αὐτῶν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, νά αὐξάνονται. Εἶναι ὁ πρῶτος καρπός τῆς εὐλογίας.¹⁹

Καί πρῶτα-πρῶτα εἶναι ἡ φυσική αὔξηση τοῦ σώματος· νά μεγαλώσει δηλαδή ὁ ἄνθρωπος σωματικά. Θά τό φανταζόσαστε νά γεννιέται, ἀλλά μετά ἀπό λίγο νά πεθαίνει; ἢ νά γεννιέται, ἀλλά νά εἶναι καχεκτικός καί νά μή μπορεῖ νά ἀναπτυχθεῖ;

Ἡ φυσική ἀνάπτυξη τοῦ σώματος εἶναι σπουδαία· καί μάλιστα οἱ γονεῖς τῶν παιδιῶν ἐνδιαφέρονται τόσο πολύ γι' αὐτήν! Ἄν ἀντιληφθοῦν γιά μιὰ στιγμή ὅτι τό παιδί τους δέν μεγαλώνει φυσιολογικά, τρέχουν στόν γιατρό. Φαίνεται λοιπόν πώς γιά νά αὐξηθεῖ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά ἔχει τήν εὐλογία. Εἶναι σπουδαῖο.

Θά ἔλεγα ἀκόμη ὅτι τό «αὐξάνεσθε» ἴσως ἔχει καί κάτι βαθύτερο· εἶναι καί ἡ πνευματική αὔξηση. Μήν ξεχνᾶτε ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι μόνο σῶμα· καί ὅταν ὁ Θεός λέει «αὐξάνεσθε», προφανῶς ἐννοεῖ τόν ὅλον ἄνθρωπο, συνεπῶς καί τό πνεῦμα του· συμπεριλαμβάνεται λοιπόν καί ἡ πνευματική αὔξηση. Ἄς ποῦμε, πρῶτα-πρῶτα, γιά τή μάθηση· νά πάρεις τήν εὐλογία νά αὐξηθεῖς στή μάθηση, δηλαδή νά ἀρχίσεις ν' ἀποκτᾶς γνώσεις, νά ἀρχίσεις ν' ἀποκτᾶς σοφία, ἐπιστήμη, τέχνες. Ὅλα αὐτά δέν εἶναι δυνατόν νά γίνουν, ἐάν δέν πάρεις τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.²⁰

19. Βλ. Γρηγορίου Νύσσης, *Εἰς τὰ Γραφῆς ῥήματα: ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καί ὁμοίωσιν*, PG 44, 272A.

20. Βλ. ἁγ. Γρηγορίου Νύσσης, *Λόγος Β΄, Εἰς τὰ τῆς Γραφῆς ῥήματα «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα...»*, PG 44, 281C.

Προσέξτε: τήν εὐλογία τήν ἔχουμε πάρει στό πρόσωπο τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὕας, στό πρόσωπο τοῦ Νῶε καί τῶν παιδιῶν του. Αὐτή ὅμως ἡ αὔξηση ὡς εὐλογία πρέπει νά ἀνανεώνεται, ὅπως σᾶς εἶπα προηγουμένως.

Ὑπάρχει μιὰ εὐχή –εἶναι στό Μεγάλο Εὐχολόγιο τῆς Ἐκκλησίας– πού λέει ὅτι προκειμένου τό παιδί νά μάθει γράμματα πρέπει νά δεχθεῖ τήν εὐχή αὐτή.²¹

Στά σχολεῖα, ὅταν ἀρχίζουμε τά μαθήματα, κάνουμε Ἀγιασμό. Καί ἐδῶ θά κάνουμε Ἀγιασμό· ὄχι τώρα, ἀλλά μετά, στήν ὁμιλία πού θά ἔχουμε ἐπάνω, ὥστε νά ἔχουμε ἕναν κεντρικό θά λέγαμε Ἀγιασμό γιά ὅλη τήν πνευματική ἐργασία πού θά γίνει ἐδῶ στή Λάρισα.²² Ξέρετε τί σημαίνει ἀγιασμός; Σημαίνει ὅτι ἤδη ἐπικαλούμαστε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, χωρίς τήν ὁποία δέν μποροῦμε νά κάνουμε τίποτα, δέν μποροῦμε νά ἔχουμε ἀληθινή σοφία καί ἀληθινή μάθηση.²³

Θά μοῦ πεῖτε: *Καί τόσοι ἄνθρωποι πού εἶναι μαθητές καί μαθαίνουν πολλά πράγματα καί ἔχουν σοφία, αὐτοί οἱ ἄνθρωποι, ἀφοῦ δέν πῆραν εὐλογία, πῶς προκόβουν;*

21. *Εὐχολόγιον τό Μέγα, Εὐχή* ὅταν ἀπάρχῃται παιδίον μανθάνειν γράμματα, ἐκδ. Παπαδημητρίου, Ἀθήνα 2014, σ. 567.

22. Τό ἐβδομαδιαῖο πρόγραμμα τοῦ π. Ἀθανασίου στή Λάρισα ἦταν μεστό ἀπό κατήχηση. Ξεκινοῦσε τήν Κυριακή τό ἀπόγευμα μέ τό ἀνώτερο κατηχητικό θηλέων στόν ὑπόγειο ναό τοῦ Ἀγίου Χαραλάμπους καί ἀμέσως μετά συνέχιζε μέ τήν κύρια ὁμιλία του σέ μικτό ἀκροατήριό στόν ἐπάνω ναό. Τό πρωί τῆς Δευτέρας εἶχε μάθημα μέ τούς στρατιῶτες τοῦ 303 Π.Ε.Β., στή συνέχεια ἐξομολογοῦσε στόν Ἅγιο Στυλιανό, ἐνῶ τό βράδυ εἶχε κύκλο συμμαλέτης Ἀγίας Γραφῆς μέ τούς ἄνδρες στόν ἴδιο ναό.

23. Βλ. Ἑβρ. 12, 14.

Ἐπὶ ὑπάρχει προκοπή πού στό τέλος καταλήγει στό χειρότερο. Ἐπὶ ὑπάρχει ἐπιστήμη καί σοφία πού τελικά ὁδηγεῖ στόν δαιμονισμό. Τό ξέρετε ὅτι ὁ πολιτισμός μας στό βάθος ἔχει τό δαιμονικό στοιχεῖο; Τό ξέρετε αὐτό; Δέν θέλει φιλοσοφία νά τό καταλάβουμε.

Ἐπὶ παραδείγματι, ἀνακαλύψαμε τίς δυνάμεις τῆς φύσεως. Αὐτό εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς σοφίας καί μιᾶς μαθήσεως καί μιᾶς ἐπιστήμης, ἥ πολλῶν ἐπιστημῶν καί πολλῶν τεχνῶν. Μάλιστα. Ἀνακαλύψαμε τίς δυνάμεις τῆς φύσεως, τίς περιορίσαμε, τίς βάλαμε μέσα σέ μία βόμβα, καί κρατᾶμε τώρα αὐτήν τή βόμβα στά χέρια μας καί ἀπειλοῦμε τόν ἄλλον νά τοῦ τή ρίξουμε καί νά τόν σκοτώσουμε, νά τόν λιανίσουμε! Σοφία εἶναι αὐτό· ἀλλά τί σοφία;... Εἶναι αὐτό πού λέει ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος· σοφία «δαιμονιώδης»· μιά σοφία πού ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπο στήν ἴδια τήν καταστροφή του.²⁴

Ἄρα, γιά νά ἔχουμε μιά σοφία πού πραγματικά θά μᾶς ὁδηγήσει στήν ἀλήθεια καί θά μᾶς ἀνοίξει τά μάτια νά δοῦμε τήν πραγματικότητα, μιά σοφία πού οἰκοδομεῖ καί δέν καταστρέφει, πρέπει νά ἔχουμε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Ξέρετε τί φόβος καί τρόμος ἔχει πιάσει αὐτούς πού ἐργάστηκαν ἐπάνω στήν ἀτομική ἐνέργεια; Δέν εἶναι μόνο ὁ Αἰνστάιν· εἶναι καί ἄλλοι πού δούλεψαν πάνω στήν ἀτομική ἐνέργεια, πάρα πολλοί. Καί τούς ἔχει πιάσει φόβος καί τρόμος, καθώς σκέπτονται ὅτι ἂν χρησιμοποιήσουν αὐτά πού κρατᾶνε στά χέρια τους τί θά ἀπογίνει ἡ κοινωνία, τί θά ἀπογίνει ἡ ἀνθρωπότη-

24. Βλ. *Ἰακ.* 3, 13-18.

τα, εάν οἱ ἄνθρωποι δέν συμφωνήσουν καί δέν ἔχουν ἀγάπη καί κοινωνία μεταξύ τους! Βλέπετε;²⁵

Αὕτη εἶναι ἡ σοφία, θά τό πῶ ἄλλη μία φορά, χωρίς τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Αὐτό ἀκόμη τό «αὐξάνεσθε» εἶναι καί στήν ὠριμότητα τῆς προσωπικότητος. Τό ξέρετε ὅτι εἶναι μεγάλη ὑπόθεση τό νά ἔχουμε μία ὠριμότητα προσωπικότητος;

Ὑπάρχουν μεγάλοι ἄνθρωποι πού ἀκόμη δέν ἔχουν ὠριμάσει. Μπορεῖ νά ἔγιναν γονεῖς, καί νά μήν ἔχουν ὠριμάσει! Μπορεῖ νά ἔχουν γεράσει, καί νά μήν ἔχουν ὠριμάσει! Τί εἶναι, βέβαια, αὕτη ἡ ὠριμότητα; Εἶναι κάτι παραπέρα ἀπό τό νά λέμε γιά κάποιον ὅτι εἶναι σοβαρός ἄνθρωπος. Σοβαρός ἄνθρωπος πολλές φορές δέν εἶναι ἐκεῖνος πού μπορεῖ νά φοράει γραβάτα καί σφιχτό κολάρο, ὅπως λένε· σοβαρός εἶναι αὐτός πού σκέπτεται σωστά. Σκέπτεται σωστά, πολύ σωστά! Αὐτός εἶναι μία ὠριμη προσωπικότητα.

Ἀκόμη, ἡ εὐλογία τοῦ «αὐξάνεσθε» ἀναφέρεται καί στήν αὕξηση τῶν ἀρετῶν, στήν αὕξηση τῆς πνευματικότητος, νά μπορούμε δηλαδή νά αὐξηθοῦμε πνευματικά. Μεγάλο πράγμα αὐτό, νά αὐξάνεται κανεῖς πνευματικά!

Εἶναι αὐτό πού λέμε γιά κάποιον ὅτι ὠριμάζει πνευματικά. Δέν ὑπάρχει ὠραιότερο θέαμα ἀπό τό νά

25. Μπροστά σ' αὐτόν τόν κίνδυνο ὑπογράφηκε τό 1955 τό *Μανιφέστο Ράσελ - Αἰνισαίν*, πού προέβαλλε τήν ἐπικινδυνότητα τῶν πυρηνικῶν καί ἐξέφραζε τήν ἀνησυχία τῶν ἐπιστημόνων γιά τό μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Ὑπογράφηκε ἀπό 11 γνωστότατους, βραβευμένους μέ Νόμπελ ἐπιστήμονες (Α. Αἰνισαίν, Μ. Μπόρν, Π. Μπρίτزمان, Λ. Ἰνφελντ, Φ. Ζολιό-Κιουρί, Χ. Μύλλερ, Λ. Πάουλινγκ, Σ. Πάουελ, Τζ. Ρόμπλατ, Χ. Γιουνάβα).

βλέπεις έναν άνθρωπο, και μάλιστα νέο, αγόρι ή κορίτσι, πού νά ωριμάζει πνευματικά και νά ἔχει προκοπή, νά ἔχει πρόοδο... και νά τόν βλέπεις φέτος νά εἶναι πιό προοδευμένος ἀπό πέρυσι και ἀπό πρόπερσι!... Ὡραῖο πράγμα αὐτό! Εἶναι ἐκεῖνο πού λέει στήν Ἀποκάλυψη ὁ Θεός, «ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι»²⁶, ὁ ἅγιος νά ἁγιασθεῖ ἀκόμα πιό πολύ. Εἶναι ἀνάγκη, παιδιά, νά ἔχουμε αὐτήν τήν εὐλογία, ὥστε νά αὐξάνεται αὐτός ὁ ἁγιασμός. Μεγάλο πράγμα!²⁷

Ἀλλά ἕως πόσο θά αὐξάνεται;

Μᾶς τό λέει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ: «εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ»²⁸. νά φτάσουμε στό μέτρο –ἡλικία σημαίνει ἀνάστημα– τοῦ ἡθικοῦ ἀναστήματος τοῦ Χριστοῦ. Μέ ἄλλα λόγια, τό πρότυπό μας θά εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, και ἡ αὔξησή μας θά εἶναι μέ βάση Ἐκεῖνον.

Πρέπει νά αὐξήσουμε μέσα μας αὐτές τίς τέσσερις θεμελιώδεις ἀρετές, πού τίς εἶχαν και οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, και πού οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τίς θεωροῦν πραγματικά θεμελιώδεις, καθώς πάνω σ' αὐτές στηρίζονται ὅλες οἱ ἄλλες, ὅπως ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς, ἡ ἀγάπη και ἄλλες. Ἀκοῦστε ποιές εἶναι αὐτές οἱ τέσσερις: εἶναι ἡ φρόνησις, εἶναι ἡ σωφροσύνη, εἶναι ἡ ἀνδρεία και ἡ δικαιοσύνη.²⁹

Ἡ φρόνησις εἶναι ἡ σύνεσις πού ἔχει κανεῖς στόν

26. Ἀποκ. 22, 11.

27. Βλ. Ἀποκ. 1, 3: «ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι» (Μ. Βασιλείου).

28. Ἐφεσ. 4, 13.

29. Βλ. Ἀριστοτέλους, *Περὶ διαιρέσεων*, 16col 1.10. Πλάτωνος, *Πολιτεία*, 427e 10-11.

νοῦ του, ἡ διάκριση, ἡ σοφία. Ἡ σωφροσύνη εἶναι ἡ ἀγνότης, ἡ ἐγκράτεια, ἡ αὐτοκυριαρχία· ἡ ἀνδρεία εἶναι ἡ βουλευτικότητα, εἶναι ἡ ὑπομονή, ἡ ἐπιμονή· καί ἡ δικαιοσύνη εἶναι ἡ ἐντιμότητα –μέ τήν εὐρεῖα καί στενὴ σημασία τῆς λέξεως δικαιοσύνη– πού ἀπλώνεται, ὅπως λένε οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, πάνω στίς ἄλλες τρεῖς ἀρετές. Σ' αὐτά πρέπει νά ἔχουμε μία αὐξηση.

Δεύτερον· «πληθύνεσθε»· «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε». Τί σημαίνει αὐτό τό «πληθύνεσθε»;

Εἶναι ἡ εὐλογία τῆς τεκνογονίας διὰ τοῦ γάμου. Δηλαδή πρέπει νά πάρουμε τήν εὐλογία αὐτή.

Ἐδῶ προσέξτε κάτι. Ὁ πολιτικός γάμος δέν ἔχει τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Διότι, πέρα ἀπό μία φυσική κατάσταση, εἶναι καί ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ἄν δέν πάρεις τήν εὐλογία, πῶς γίνεται νά προκόψεις;³⁰

Θά μοῦ πεῖτε: Δέν μπορεῖ νά κάνει κανεῖς παιδιά, ἅμα δέν παντρευτεῖ μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ;

Ναί, ἀλλά αὐτά τά παιδιά τί θά γίνουν;

Θά μοῦ πεῖτε πάλι: Κι ἐκεῖνος πού παντρεύεται στήν Ἐκκλησία καί παίρνει τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, μήπως ἔχει πιό πολλή προκοπή;

Θά σᾶς ἀπαντήσω: Καί πότε συνειδητοποίησε, ἐκεῖνος πού πάει νά παντρευτεῖ στήν Ἐκκλησία, πότε συνειδητοποίησε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ;... Ἀλλά, ὅταν λένε παντρεύομαι, ἀπλῶς ἀντιλαμβάνονται τό θέμα τῆς Ἐκκλησίας σάν μία τελετή ἐπιδείξεως· δηλαδή, τί

30. Ὁ πολιτικός γάμος νομιμοποιήθηκε στήν Ἑλλάδα τό 1982, 200 χρόνια μετά τήν καθιέρωσή του ἀπό τή Γαλλική Ἐπανάσταση.

κουφέτα θά ἔχουμε, τί μπουμπουνιέρες θά προσφέρουμε, μέσα σέ τί τούλια θά εἶναι στολισμένη ἡ νύφη, τί φιγούρα θά κάνει καί πόσο ὥραϊες φωτογραφίες θά βγάλουμε τή νύφη καί τόν γαμπρό!

Βέβαια, δέν θέλω νά πῶ ὅτι θά ἀφαιρέσουμε τίς μπουμπουνιέρες, τά κουφέτα καί τό ντύσιμο τῆς νύφης· ὅχι· τά λευκά τῆς νύφης εἶναι τό σύμβολο τῆς ἀγνότητος καί τῆς καθαρότητας. Ὅχι, δέν θά τά ἀφαιρέσουμε, ἀλλά δέν μπορούμε νά μείνουμε σ' αὐτά.

Γιατί παραπονιέσαι λοιπόν, παιδί μου, ὅταν παντρεύεσαι μέ τέτοια νοοτροπία, καί τό σπιτικό σου μετά δέν πηγαίνει καλά; Ἀφοῦ δέν ἔχεις ἀξιοποιήσει αὐτήν τήν εὐλογία πού σοῦ δίνει ὁ Θεός μέσα στόν γάμο. Εἶναι σπουδαῖο πράγμα αὐτό!

Προσέξτε: Δέν ξέρω αὐριο πῶς θά εἶναι διαμορφωμένη ἡ κοινωνία. Σήμερα εἴσαστε μικρές κοπέλες. Μερικές μπορεῖ νά παντρευτεῖτε καί αὐριο. Κάποιες ἄλλες μπορεῖ λίγο ἀργότερα, ὕστερα ἀπό ἓνα χρόνο, ἀπό τρία, ἀπό πέντε χρόνια ἢ περισσότερο, δέν ξέρω. Μή σκεφτεῖτε ὅμως ποτέ –ἂν, μέσα σ' αὐτά τά πέντε-δέκα χρόνια, ἡ κοινωνία μας φθάσει σέ περισσότερη καί περισσότερη ἐξαχρείωση– μήν πεῖτε ποτέ Δέ βαριέσαι... *Καί τί εἶναι ὁ θρησκευτικός γάμος; Νά, οἱ παπᾶδες παίρνουν τά λεφτά ἐκεῖ, καί τίποτ' ἄλλο δέν εἶναι!* Δέν εἶναι αὐτό· ἀλλά εἶναι ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Μή σκεφτεῖτε ποτέ νά κάνετε πολιτικό γάμο! Σᾶς εἰδοποιῶ· προσέξτε το! Ἀλλά ἂν θά κάνετε θρησκευτικό τόν γάμο σας, γιά νά πάρετε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, νά γνωρίζετε τί ἀκριβῶς παίρνετε καί νά ἀξιοποιεῖτε αὐτήν τήν εὐλογία τοῦ γάμου.

Παραδείγματος χάριν, πήρατε ένα πτυχίο, πήρατε ένα χαρτί, και γράφει τό ὄνομά σας ἐπάνω και τόν βαθμό σας και δέν ξέρω τί ἄλλο. Ἐάν ἐσεῖς δέν ἀξιοποιεῖτε τό πτυχίο σας, φταίει τό πτυχίο;... Ἔτσι κι ἐδῶ· ἐάν δέν ἀξιοποιήσετε τήν εὐλογία τοῦ γάμου, φταίει ὁ θρησκευτικός γάμος;...

Ὅπως θά ξέρετε, τό νά ἀποκτήσουμε παιδιά ἢ ὄχι εἶναι θέμα τοῦ Θεοῦ. Πόσο χαίρομαι ὅταν κάποιου ἀκούω γιατρούς νά τό λένε αὐτό! Ἡ στεριότητα στήν Παλαιά Διαθήκη θεωρεῖτο ὡς ἀπουσία εὐλογίας. Ἀλλά μόνο στήν Παλαιά Διαθήκη. Τότε κύρια ἀγαθά, θά λέγαμε, ἦταν κυρίως δύο, φυσικά ἀγαθά και τά δύο· ἡ μακροζωία —*«και ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς»*³¹— και ἡ πολυτοκία, τά πολλά παιδιά.

Φυσικά, περιττό νά σᾶς πῶ, στήν Καινή Διαθήκη αὐτά τά δύο φυσικά ἀγαθά δέν ἔχουν πιά παρὰ μόνο πολύ σχετική ἀξία. Δηλαδή, μ' ἄλλα λόγια, ἐάν αὔριο δέν κάνει κάποιος παιδιά, μήν πεῖ ὅτι δέν ἔχει τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Προσέξτε το αὐτό τό σημεῖο.

Υπάρχουν ἄνθρωποι πού μαραζώνουν, μαραίνονται, γιατί δέν ἔκαναν παιδιά! Δέν πειράζει. Δέν πειράζει! Ἡ πολυτεκνία ἦταν ἀγαθό τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης· δέν εἶναι ἀγαθό τῆς Καινῆς Διαθήκης· δέν εἶναι τῆς ὥρας νά σᾶς τό ἐξηγήσω τό γιατί. Γι' αὐτό ὑπῆρχε ἐκείνη ἡ εὐλογία πού λέει στόν 127ο ψαλμό, στίχο 6, *«και ἰδοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν σου. εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ»*. εἶθε νά δεῖς τά παιδιά τῶν παιδιῶν σου, νά δεῖς ἐγγόνια, νά δεῖς δισέγγονα, τρισέγγονα... νά ζήσεις πολλά χρόνια και νά δεῖς πλῆθος ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους σου

31. Ἑξοδ. 20, 12. Βλ. Ἐφεσ. 6, 3.

γύρω! Αυτό δέν ὑπάρχει πιά· ὅσα σοῦ δώσει ὁ Θεός καί ὅ,τι ἐπιτρέψει ὁ Θεός. Δηλαδή δέν εἶναι πιά ἀγαθό τῆς Καινῆς Διαθήκης.³²

Ἀλλά, παρά ταῦτα, πρέπει νά σᾶς πῶ ἐδῶ, πάνω στό θέμα αὐτό, ὅτι ὑπάρχει κάτι φοβερό. Ποιό εἶναι τό φοβερό; Εἶναι μιά θεωρία πού χαλκεύτηκε τόν περασμένο αἰώνα ἀπό κάποιον Ἀγγλο οἰκονομολόγο καί κληρικό, πού πέθανε τό 1834, καί ὀνομαζόταν Θωμᾶς Μάλθους –ἢ Μάλθος ἐπί τό ἐλληνικότερο.³³ Ἡ θεωρία του ὀνομάστηκε *Μαλθουσιανισμός*· ἐπειδή δέ τήν ἐπεξεργάστηκαν ἐκ νέου, ὀνομάστηκε καί *Νεομαλθουσιανισμός*. Προσέξτε νά δεῖτε τί ἔλεγε αὐτή ἡ θεωρία.

Ἐλεγε πώς ὁ πληθυσμός τῆς γῆς αὐξάνεται κατά γεωμετρική πρόοδο, ἐνῶ τά τρόφιμά της αὐξάνονται κατά ἀριθμητική πρόοδο. Καί, σάν οἰκονομολόγος πού ἦταν, εἶπε ὅτι, ἂν αὐξηθεῖ ὁ πληθυσμός, τότε ἡ γῆ θά

32. Ἡ πολυτεκνία στήν Παλαιά Διαθήκη σχετιζόταν ἄμεσα μέ τόν πόθο γιά τήν ἔλευση τοῦ Μεσσίου, γι' αὐτό καί θεωρεῖτο εὐλογία, ἐνῶ ἡ στειρότητα ὄνειδος (Γέν. 30, 23). Ἡ μητέρα τῶν πολλῶν παιδιῶν εἶχε τήν καλή ἐλπίδα ὅτι κάποιο παιδί της, ἢ οἱ ἀπόγονοί του, θά εἶναι ὁ πολυπόθητος Μεσσίας. Ἀλλωστε ἡ τεκνογονία δέν ἀποτελεῖ τόν πρῶτο σκοπό τοῦ γάμου. Βλ. π. Ἀθανασίου Μυτιληναίου, *Τό μυστήριον τοῦ Γάμου*, Ὀμιλία 4η, ἐκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Κομνηνείου, Στόμιον Λαρίσης 2011.

33. Ὁ Thomas Robert Malthus (1766-1834) ἀσχολήθηκε στόν τομέα τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας καί τῆς δημογραφίας. Στό βιβλίο του *Δοκίμιο γιά τήν Ἀρχή τοῦ Πληθυσμοῦ* ὑποστήριξε ὅτι ἀργά ἢ γρήγορα ὁ πληθυσμός θά μειωνόταν ἀπό τόν λιμό καί τίς ἀρρώστειες, συμπληρώνοντας ὅτι ἡ αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ λειτουργεῖ ἀνασταλτικά στήν πρόοδο μιᾶς οὐτοπικῆς κοινωνίας: *Ἡ δύναμις τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ αὐτήν πού μπορεῖ νά συντηρήσει ἡ γῆ.* (*An Essay on the Principle of Population*, Chap. 1, p. 13, in Oxford World's Classics reprint, 1798)

ἀρχίσει νά πεινάει, διότι τά τρόφιμα δέν αὐξάνονται γεωμετρικά.³⁴

Γεωμετρική πρόοδος εἶναι ἡ ἀκολουθία 2, 4, 8, 16, 32, 64..., ἐνῶ ἀριθμητική πρόοδος εἶναι 1, 2, 3, 4, 5, 6...· αὐξάνεται δηλαδή τό ἓνα πολύ, τό ἄλλο λίγο· ἄρα θά πεινάσει ὁ κόσμος. Ἔτσι, ἡ θεωρία του αὐτή, ἀπό οἰκονομολογική, ἔφθασε νά γίνει κοινωνιολογική.³⁵

34. Ὁ ἄνθρωπος πού γεννᾶται στόν ἤδη κατεχόμενο κόσμο, ἐάν δέν μπορεῖ νά ἐπιτύχει ἀπό τούς γονεῖς του τά τρόφιμα πού δικαιούται νά ἀπαιτήσῃ ἀπό αὐτούς καί ἐάν ἡ κοινωνία δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό τήν ἐργασία του, δέν δικαιούται νά διεκδικήσῃ τήν παραμικρή μερίδα τροφῆς. Στό μέγα συμπόσιο τῆς φύσεως δέν ὑπάρχει κενή θέση γι' αὐτόν. Ἡ φύση τοῦ ζητεῖ νά φύγῃ καί θά τόν ὑποχρεώσει νά πειθαρχήσῃ στήν ἐντολή της, ἐάν δέν τόν βοηθήσῃ ὁ οἶκος μερικῶν ἀπό τούς συνδαιτημόνες. Ἐάν οἱ συνδαιτημόνες στριμωχθοῦν καί τοῦ παραχωρήσουν θέση, ἄλλοι παρείσακτοι θά ἐμφανιστοῦν ἀμέσως καί θά ζητήσουν τήν ἴδια εὐνοια. Ἡ φήμη ὅτι ὑπάρχουν τρόφιμα γιά ὅσους προσέρχονται θά γεμίσει τήν αἶθουσα ἀπό πολυάριθμους ἐπαῖτες. Ἡ τάξη καί ἡ ἁρμονία τῶν συνδαιτημόνων θά διαταραχθεῖ, ἡ ἀφθονία πού βασίλευε πρίν θά μεταβληθεῖ σέ ἔνδεια καί ἡ εὐτυχία τῶν συνδαιτημόνων θά καταστραφεῖ ἀπό τό θέαμα τῆς ἀθλιότητος καί ἀπό τόν θόρυβο ἐκείνων πού ἐξεγείρονται δικαιολογημένα διότι δέν βρῆκαν τά τρόφιμα πού ὑπολόγιζαν. Οἱ συνδαιτημόνες θά ἀναγνωρίσουν πολύ ἄργά τό σφάλμα πού διέπραξαν, ἀπειθαρχοῦντες στίς αὐστηρές ἐντολές πού ἔδωσε, γιά τήν τύχη τῶν παρείσακτων, ἡ φύση, ὁ μέγας οἰκοδεσπότης. (Thomas Robert Malthus, *An Essay on the Principle of Population*, 1798)

35. Ἡ μαλθουσιανή θεωρία πολεμήθηκε ἀπό πολλούς, καί μάλιστα ὄχι Χριστιανούς. Ὁ Πрунτόν εἶπε πώς ἡ αὐξηση τῆς ἐξαθλίωσης εἶναι ἀπόρροια τοῦ ἄδικου συστήματος τῆς ιδιοκτησίας, πού ἐξασφαλίζει σέ ὀρισμένους ἀνθρώπους μιᾶ ἄδικη ἐξουσία πάνω στούς ὑπολοίπους. Μάλιστα, στό ἔργο του *Φιλοσοφία τῆς ἀθλιότητος*, δηλώνει πώς ὁ μοναδικός ἄνθρωπος πού περισσεύει στή Γῇ εἶναι ὁ Μάλθους! Οἱ Μάρξ καί Ἑνγκελς ἐπεσήμαιναν ὅτι ἡ

Πρέπει νά σᾶς πῶ ὅτι, ὕστερα ἀπό κάποιες ἐπεξεργασίες πού ἔγιναν σ' αὐτή τή θεωρία, σήμερα ὁ Νεομαλθουσιανισμός βρίσκεται στή μέγιστη ἐπικαιρότητα, φέροντας τό ὄνομα *ἐλεγχος τῶν γεννήσεων*, ἢ θά τό ἀκούσετε ὡς *οἰκογενειακός προγραμματισμός*. Ἔχουν βγάλει καί διαφημιστικές ἀφίσες... σ' ὅλο τόν κόσμο!

Λένε ὅτι στήν Κίνα, ἐάν κάποιος κάνει ἕνα παιδί, τότε ἔχει καί ἀπό πάνω ἐπιμίσθιο· ἄν κάνει δυό, χάνει τό ἐπιμίσθιο· ἐάν κάνει τρία, δέν τοῦ δίνουν καμμία σημασία. Ἀναγκάζουν λοιπόν τούς ἀνθρώπους νά κάνουν μόνο ἕνα παιδί. Μά γιατί; *Εἴμαστε*, λένε, ἕνα δισ-

θεωρία του ἀγνοοῦσε τή δυνατότητα μιᾶς πιά ἀποδοτικῆς χρήσης τῶν μέσων παραγωγῆς. Ὁ Μάρξ θεωρεῖ τόν Μάλθους ἐχθρό τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἀποκαλώντας τον *αὐθάδης συκοφάντης τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ὑπηρετῇ τῆς ἄρχουσας τάξης καί διαστρεβλωτῇ τῆς ἐπιστήμης!* Τόν κατηγορεῖ ὅτι κάνει λάθος, ἐκλαμβάνοντας τήν *ἀρχή τοῦ πληθυσμοῦ* ὡς ἀπόλυτο φυσικό νόμο πού ἰσχύει ἀνά πᾶσα στιγμή παντοῦ. Αὐτός ὁ ἀφηρημένος νόμος γιά τόν πληθυσμό ἰσχύει μονάχα γιά τά φυτά καί τά ζῶα, στόν βαθμό πού δέν ὑπάρχει ἱστορική ἀνθρώπινη παρέμβαση. Αὐτό πού ἔχει σημασία δέν εἶναι ὁ ἀριθμός τῶν ἀνθρώπων ὄντων, ἀλλά ἡ *ἄδικη κατανομή τοῦ πλούτου* (<http://www.monde-diplomatique.gr/spip.php?article337>). Καί εἶχε δίκαιο, γιατί μόνη ἡ Ἀμερική, λόγου χάρη, καταναλάνει τό 40% τῶν παγκόσμιων πόρων γιά μόλις τό 5% τοῦ πληθυσμοῦ της! Ὁ Μπούκτιν γράφει πῶς στό δημογραφικό, πέρα ἀπό τούς ἀριθμούς, ἐμπεριέχεται καί μιᾶ κοινωνική διάσταση. Στό βιβλίο του ὁ Μύθος τοῦ Ὑπερπληθυσμοῦ ἀνασκευάζει αὐτόν τόν μύθο, κάτω ἀπό τίς διάφορες ἰδεολογικές του μεταμφιέσεις (Μαλθουσιανισμός, Νεομαλθουσιανισμός, κοινωνικός Δαρβινισμός, Φασισμός, Οἰκολογία τοῦ βάθους κλπ.), καταρρίπτοντας μεθοδικά τήν φαινομενική λογική του καί ἀποκαλύπτοντας αὐτό πού κρύβεται ἀπό πίσω· τή ριζική ἀπανθρωπιά τοῦ κεφαλαίου καί τή μοίρα πού αὐτό ἐπιβάλλει στούς φτωχοῦς. (www.politeianet.gr/books/bookchin-murray-o-muthos-tou-uperplithusmou-176230)

*εκατομμύριο άνθρωποι. Τί θά κάνουμε γιά νά ἐπιβιώσουμε; Πρέπει νά ἐλαττωθοῦμε.*³⁶

Ἄλλά κι ὁ δυτικός κόσμος υἱοθέτησε αὐτήν τή θεωρία τοῦ Μάλθους, πού μιλᾷ γιά προγραμματισμό τῆς οἰκογένειας. Κι αὐτή ἡ προγραμματισμένη οἰκογένεια, ὅπως σᾶς εἶπα, προβάλλεται μέ ἀφίσες, μέ διαφημίσεις καί τά λοιπά, σέ περιοδικά καί σέ ἄλλα ἔντυπα... Ἐκεῖ θά δεῖτε ἕναν ἄνδρα καί μία γυναίκα –τόν μπαμπά καί τή μαμά– μέ ἕνα παιδί ἢ δύο παιδάκια· εἶναι ἡ μόδα τοῦ ἐνός ἢ τῶν δύο παιδιῶν!

Νά πῶ καί κάτι ἀκόμα; Ἐπειδή ἔχει ἐπικρατήσει αὐτή ἡ θεωρία, ἂν κάποιος κοριτσάκι ἢ κοπέλα ἀπό σᾶς πάει σχολεῖο, καί γιά μιᾷ στιγμή ἴσως γίνει κουβέντα – εἶναι πράγματα πού ἔχουν γίνει· γι' αὐτό σᾶς τά λέω– καί τό ρωτήσουν Δέν μοῦ λές, παιδάκι μου, ἡ μητέρα σου πόσα παιδιά ἔχει; στήν ἀπάντηση *Εἶμαστε τέσσερα, πέντε*, ἀκολουθεῖ τό εἰρωνικό σχόλιο: *Μπά! καί τί εἶναι ἡ μάνα σου; κουνέλα;...* Τό παιδί μετά ντρέπεται· πάει στό σπίτι καί στενοχωριέται.

36. Σήμερα στήν Κίνα ἐπιτρέπονται περισσότεροι γονεῖς νά ἀποκοῦν δύο παιδιά, μετά τό τέλος τῆς πολιτικῆς τοῦ ἐνός παιδιοῦ, ἡ ὁποία εἶχε τεθεῖ σέ ἰσχύ τό 1979, ἐπιβάλλοντας αὐστηρά πρόστιμα στούς παραβάτες. Μέχρι τώρα μόνο οἱ πλούσιες οἰκογένειες τῆς πρωτεύουσας διαπραγματεύονταν τό ὕψος τοῦ προστίμου, μέ τόν ὅρο νά στέλνουν τά παιδιά τους στό ἐξωτερικό, ἐνῶ στήν κινεζική ἐπαρχία τά πράγματα μποροῦσαν νά γίνουν πιό βίαια, μέ τίς οἰκογένειες τῶν παραβατῶν νά ὑποβάλλονται σέ βαριά πρόστιμα, ἐγκλεισμούς σέ στρατόπεδα καταναγκαστικῆς ἐργασίας, ὑποχρεωτικές ἀμβλώσεις καί στείρωσεις. Σύμφωνα μέ τά ἐπίσημα στοιχεία πού δημοσίευσε τό ὑπουργεῖο Ὑγείας στήν Κίνα, ἀπό τό 1979 ἕως τό 2010 ἔχουν πραγματοποιηθεῖ περίπου 330 ἑκατομμύρια ἐκτρώσεις. (Πηγή: anarchypress.wordpress.com)

Μάλιστα, μου ἔχει τύχει κάποτε ἓνα περιστατικό, πού ἡ μητέρα ἐγκυμονοῦσε, καί ὅταν ἡ κοπέλα ἄκουσε ἀπό τή δασκάλα της τό *κουνέλα εἶναι ἡ μάνα σου*;... προσβλήθηκε· καί ὅταν γύρισε στό σπίτι, ἄρχισε καί κλωτσοῦσε τήν κοιλιά τῆς μάνας της γιά νά πεθάνει τό παιδί! *Βρέ παιδί μου, γιατί μέ χτυπᾷς*; ρωτοῦσε ἀπορημένη ἡ μητέρα. Καί κατόπιν ἀνακάλυψε ὅτι ἡ προκομμένη ἡ δασκάλα τό εἶχε πεῖ αὐτό!

Βλέπετε, παρακαλῶ;... Καί σήμερα, ἐάν ὑποτεθεῖ ὅτι μιά οἰκογένεια ἔχει τέσσερα ἢ πέντε παιδιά, ὅταν βγαίνουν ὅλοι μαζί, τότε ἡ πρώτη κοπέλα ἢ τό πρῶτο ἀγόρι ντρέπεται νά πάει μέ τ' ἄλλα του τ' ἀδέλφια, γιατί φοβᾶται τί θά πεῖ ὁ κόσμος!... Τί δηλαδή θά πεῖ ὁ κόσμος;... Μόδες, δαιμονικά πράγματα!³⁷

Παιδιά, τό ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς *προγραμματισμένης οἰκογενείας* εἶναι οἱ ἐκτρώσεις καί... ἡ ἀποποινικοποίηση τῶν ἐκτρώσεων! Πρῶτα ὑπῆρχε νόμος πού τιμωροῦσε τίς ἐκτρώσεις· τώρα ὅμως ὄχι.³⁸

37. Βλ. *Ὑποθήκες Ζωῆς*, Ἀπό τήν διδασκαλία τοῦ πατρός Ἐπιφανίου (Θεοδωροπούλου), ἔκδ. Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζήνας, 1995, σσ. 178-179.

38. Μέ τόν νόμο 1609/1986 ἀνατρέπεται οὐσιαστικά ὅλη ἡ μέχρι τότε ποινική ἀντιμετώπιση τῶν ἀμβλώσεων. Ὁ ὅρος *ἀμβλωση* εἶναι νομικός ὅρος πού δέν χρησιμοποιεῖται πλέον· ὡς ἰδεολογικά φορτισμένος, καταργεῖται καί ἀντικαθίσταται ἀπό τόν ὅρο *τεχνητή διακοπή τῆς ἐγκυμοσύνης*. Περίπου 40.000 ἐκτρώσεις καταγράφονται ἐτησίως στήν Ἑλλάδα, οἱ ὁποῖες καί πραγματοποιοῦνται ἀπό κορίτσια κάτω τῶν 18 ἐτῶν, σύμφωνα μέ στοιχεῖα τοῦ Ἰνστιτούτου *Ψυχικῆς καί Σεξουαλικῆς Ὑγείας*, μέ τόν συνολικό ἀριθμό νά ὑπολογίζεται ὅτι ἀνέρχεται στίς 300.000. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ πώς ἓνα σά τρία κορίτσια (ἡλικίας 14 ἕως 17 ἐτῶν) ἔχει κάνει ἐκτρώση, ἐνῶ οἱ μισές ἔφηβες πού προχωροῦν σέ διακοπή κήσεως δέν ἔχουν ἐνημερώσει οὔτε καὶ τή μητέρα τους, ἀποκα-

Καί τί εἶναι οἱ ἐκτρώσεις; Εἶναι φόνος ἐκ προμελέτης! Δικαιολογίες; ὑπάρχουν πολλές: Ἄ, δέν ἔχουμε πολλά χρήματα νά ζήσουμε. Ἐργάζεται καί ἡ σύζυγος ἔξω. Τί νά κάνουμε; Ἀπιστία στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ καί φιλαντία!

Ὅποτε βλέπει κανεῖς ἐδῶ, παιδιά, ὅτι πραγματικά εἶναι ἀνάγκη νά πιστέψει ὁ νέος καί ἡ νέα στήν πρόνοια καί τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπε: «αὐξάνεσθε καί πληθύνεστε». Δικό Του θέμα εἶναι τό πόσα παιδιά θά δώσει ὁ Θεός. Σέ καμμία λοιπόν περίπτωση δέν πρέπει νά δεχθοῦμε τή θεωρία τοῦ προγραμματισμοῦ· εἶναι θεωρία δαιμονική!

Ἀλλά μένει καί τό «πληρώσατε» ὅπως καί τό «κατακυριεύσατε», πού θά τά ἀναλύσουμε, πρῶτα ὁ Θεός, τήν ἐρχόμενη Κυριακή.

Λάρισα, 2 Ὀκτωβρίου 1983